

**AFET BÖLGELEİNDE ÇALIŐAN SAĐLIK
PROFESYONELLERİ VE OSTOMİLİ
AFETZEDELER
OSTOMİ BAKIMI**

YARA OSTOMİ İNKONTİNANS HEMŐİRELERİ DERNEĞİ

2023

Ankara

Stoma (Kolostomi, İleostomi) Bakımı

Bağırsak stoması, bağırsağın karın duvarına ağızlaştırıldığı yapay bir açıklıktır. Stomada makattaki gibi sfinkter kası bulunmadığından bağırsak hareketleri, dışkı ve gaz boşaltımı kontrol edilemez. Bu nedenle dışkıyı toplamak amacıyla kullanılıp atılabilen torbalar kullanılır. Torba-Adaptör sistemi dışkının toplamasının yanı sıra, stomayı ve peristomal cildi korur ve kokuyu kontrol altına almaya yardımcı olur.

Stoma bakımı / Torba-Adaptör sisteminindeğişim süresi 3- 7 gündür. Ancak adaptör ile cilt arasına dışkı sızıntısı var ise bakım hemen yapılmalıdır. Stoma torbasının değişimi ise mümkün ise her gün yapılmalı ve üçte biri dolduğunda boşaltılmalıdır.

Stomanın yerine bağlı olarak, dışkının kıvamı sulu, hamurumsu ya da katı olabilir. İleostomi torbasını, günlük olarak dört veya beş kez boşaltmak gerekebilir. Bağırsak hareketlerinin en az etkin olduğu kahvaltıdan önce sabah saatlerinde torbalama sistemini değiştirmek için en uygun zamandır. Birkaç ay sonra, sizin için en iyi değişim zamanını tahmin edebilirsiniz.

Malzemeler

- Eldiven
- Kağıt havlu veya temizleme mendili
- Oda sıcaklığında su
- Atık torbası
- Adaptör
- Stoma torbası
- Makas
- Stoma ölçüm cetveli
- Pasta
- Bariyer sprey, pudra...vb (lüzum halinde)

Sadece torba değişecek ise: Torba, kağıt havlu veya temizleme mendili, oda sıcaklığında su, atık torbası

Stoma Bakımı

- Stoma torbanızı değiştirme sırasında rahat edebileceğiniz uygun bir ortam sağlayın.
- Ellerinizi yıkayın.
- Eldiven giyin.
- Stoma bakımınızı oturarak ya da aynanın karşısında ayakta durur pozisyonda yapın.
- Eğer alttan boşaltmalı bir stoma torba kullanıyorsanız önce stoma torbanızı tuvalete boşaltın.
- Stoma torbası ya da adaptörün ciltten kolay ayrılması için ılık su ile ıslatılmış peçete /gazlı bez/pamuk vb. kullanın.
- Stoma torbası ya da adaptörün ayrılması sırasında bir eliniz ile stoma çevresindeki cildi gerdirirken diğer elinizle torba veya adaptörü yukarıdan aşağıya doğru cildinizden yavaşça

ayırın. Çift parçalı sistem kullanıyorsanız adaptörü stoma torbası ile birlikte çıkarın. Ciltten ayrılımda sıkıntı yaşarsanız ılık su veya yapışkan sökücü kullanın (Şekil 1).

Şekil 1. Stoma torbası ile adaptörün beraber çıkarılması

- Stoma torbanızı kirli poşetine koyun.
- Ilık su ile stoma etrafındaki deriyi silin. Silme esnasında stoma kenarında kanama görülebilir. Hafif bir basınçla kanama duracaktır. Cilt temizliği sırasında sert çözücüler, sabunlar ve dezenfektanlar kullanmayın (Şekil 2).

Şekil 2. Stoma ve peristomal cildin temizlenmesi

- Cildin ıslak kalması adaptörün yapışmasını engelleyeceğinden peristomal alanı iyice kurulayın.

- Stoma ve stoma etrafındaki deriyi değerlendirin.
- Eldiveni değiştirin.
- Stoma ameliyat sonrası ödemli olup ameliyattan 1-2 ay sonra küçülerek, normal şeklini alır. Bu nedenle stoma çapı değişecektir ve bu dönemde Stoma ölçüm cetveli ile stoma çapını belirleyin (Şekil 3). Stoma cetveliniz yok ise önce küçük bir yuvarlak kesin. Sonrasında kestiğiniz yeri ölçerek stomanın boyutuna ulaşıncaya kadar kesmeye devam edin.

Şekil 3. Stoma çapının ölçülmesi

- Torba veya adaptörü uygun ölçüde kesin. Adaptör veya torba ile stoma arasında 2-3 mm boşluk kalmalıdır. Ancak ileostomi de derinin dışkı ile temasını önlemek için mümkün olduğunca stomaya yakın ölçüde kesin (Şekil 4).

Şekil 4. Stoma adaptörünün kesilmesi

- Stoma adaptör veya torbanız altındaki yapışkan kağıdı kaldırın (Şekil 5).

Şekil 5. Stoma adaptörünün altındaki yapışkan kağıdın çıkarılması.

- Stoma adaptörünün kestiğiniz yere yakın kısmına pasta sürün (Şekil 6).

Şekil 6. Pasta uygulaması

- Stoma adaptörünü cildinize yapıştırın (Şekil 7).

Şekil 7. Stoma adaptörünün uygulanması

- Adaptörlü torba kullanıyorsanız torbanızı takın. Torbanın takılı olduğundan emin olmak için torbayı hafifçe kendinize doğru çekin (Şekil 8).

Şekil 8. Stoma torbasının kontrolü

- Elinizin ısısı ile yapışkan kısmı cilde daha iyi yapışacağından stoma torbasının veya adaptörün üzerine elinizle 1 dk kadar hafifçe bastırın.
- Alttan boşaltmalı stoma torba kullanıyorsanız stoma torbasının ucunu kapatın (Şekil 9).

Şekil 9. Stoma torbasının altının kapatılması.

- Eldiveni çıkarınız atık torbasına atın.
- Ellerinizi yıkayın.

Stoma Torbasının Değişimi

- Eğer sadece stoma torbasını değiştirecekseniz ve adaptör ciltte kalacaksa; bir elinizle adaptörü sabitlerken diğer elinizle torbayı adaptörden ayırın (Şekil 10).

Şekil 10. Stoma torbasının çıkarılması

- Stoma adaptörüne bulaşmış olan dışkı, mukus vb. çıktıları kuru bir gazlı bezle/peçete ile temizleyin (Şekil 11).

Şekil 11. Stoma adaptörünün iç kısmının temizlenmesi.

- Stoma torbasını adaptöre takın ve takılı olduğundan emin olmak için torbayı hafifçe kendinize doğru çekin (Şekil 12).

Şekil 12. Stoma torbasının kontrolü.

- Alttan boşaltmalı stoma torbası kullanıyorsanız stoma torbasının ucunu kapatın (Şekil 13).

Şekil 13. Stoma torbasının altının kapatılması.